

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Mercado interior		Código	612447313	
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	6	
Idioma	CastelánInglés				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Dereito PrivadoDereito Público				
Coordinación			Correo electrónico		
Profesorado			Correo electrónico		
Web	www.masterue.com				
Descrición xeral	O módulo ten carácter multidisciplinar e comprende materias relacionadas especialmente coa vertente xurídico-económica ou empresarial do mercado interior. Cuestións como as regras de competencia (leal/desleal), a regulación común da propiedade industrial e a armonización da normativa reguladora das sociedades, unida a outras como a fiscalidade aplicable ás operacións transfronteirizas son claves para entender en que consiste o mercado interior europeo, tendo en conta que boa parte das súas regras sustantivas veñen dadas pola regulación comunitaria das referidas materias. Neste sentido, o módulo dedicado ao mercado interior estrutúrase en tres partes, unha dedica aos aspectos mercantís (Competencia/Propiedade Industrial/Sociedades), outra referida ás Axudas de Estado, e unha terceira relacionada coa Fiscalidade Comunitaria. O programa desenvolvido, materiais e cadro de profesores referido a cada unha destas materias aparece recolleito máis abaixo, lugar ao que nos remitimos.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Resolver problemas			
Coñecemento das principais institucións xurídicas			
Coñecemento das principais institucións xurídicas			
Afrontar os conflitos de familia cumprindo coas exixencias éticas propias da profesión e asumindo a responsabilidade derivada da actuación profesional.			
Coñecemento das principais institucións xurídicas			
Manejar las Leyes, la jurisprudencia y la doctrina existente en materia de Derecho de Obligaciones y Daños.			
Resolver problemas			
Coñecemento das principais institucións xurídicas			
- Coñecemento e manexo das fontes comunitarias de Dereito de consumo.			
Manexo das diferentes fontes das distintas materias do módulo.			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Pensamento crítico			
Coñecer os dereitos, principios e valores constitucionais que resultan de aplicación á familia a ás relacións entre familiares.			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Conocer los derechos, principios y valores constitucionales que resultan de aplicación al Derecho de Obligaciones y a las relaciones jurídico obligatorias.			

Pensamento crítico			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
- Resolución de conflitos de consumo intracomunitarios.			
Coñecemento dos contidos esenciais das materias impartidas.			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Traballar de forma autónoma			
Coñecer a función do Dereito de Familia como sistema regulador das relacións familiares tanto no ámbito personal como patrimonial.			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Comprender la evolución social y jurídica del Derecho de Obligaciones.			
Traballar de forma autónoma			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Resolución de casos relacionados coas materias do módulo.			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Expresión correcta tanto oral como escrita			
Interpretar e analizar críticamente as normas integrantes do Dereito de Familia no seu correspondente entorno casuístico.			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Conocer la función del Derecho de Obligaciones como sistema regulador de las relaciones jurídicas en el ámbito patrimonial.			
Expresión correcta tanto oral como escrita			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais)			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais)			
Capacidade de analizar a realidade e solucionar problemas			
Resolver de xeito efectivo os conflitos de familia fomentando o mantemento das relacións intersubxetivas entre familiares.			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais)			
Interpretar y analizar críticamente las normas integrantes del Derecho de Obligaciones y Daños en su correspondiente entorno casuístico.			
Capacidade de analizar a realidade e solucionar problemas			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais)			
Manexar as leis, a xurisprudenza e a doutrina existente en materia de Dereito de Familia.			
Valorar a importancia da investigación e a innovación no avance socioeconómico e cultural da sociedade			
Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico			
Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico			
Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico			
Afrontar los conflictos surgidos en la ejecución y aplicación de las relaciones obligatorias cumpliendo las exigencias éticas propias de la profesión y asumiendo la responsabilidad derivada de la actuación profesional.			
Valorar a importancia da investigación e a innovación no avance socioeconómico e cultural da sociedade			
Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais)			
Manexo da oratoria xurídica			
Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos			
Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos			
Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos			
Comprender y redactar los documentos jurídicos cuyo otorgamiento exigen las relaciones obligatorias.			
Manexo da oratoria xurídica			
Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos			
Manexo da oratoria xurídica			
Resolver problemas de forma efectiva			

Capacidade de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico			
Manexo da oratoria xurídica			
Manexo da oratoria xurídica			
Expresarse apropiadamente en público.			
Capacidade de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico			
Manexo da oratoria xurídica			
Utilizar os métodos alternativos de solución de conflitos familiares.			
Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao Dereito			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas			
Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao Dereito			
Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao Dereito			
Dominar las nuevas tecnologías aplicables al Derecho de Obligaciones y Daños.			
Capacidade para o manexo de fontes xurídicas			
Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao Dereito			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Comprender a evolución social e xurídica do modelo de familia comparando a súa realidade histórica e actual.			
Resolver problemas de forma efectiva			
Resolver problemas de forma efectiva			
Resolver problemas de forma efectiva			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Resolver problemas de forma efectiva			
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo			
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Manexo da oratoria xurídica			
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Traballar de forma autónoma con iniciativa e de forma colaborativa			
Traballar de forma autónoma con iniciativa e de forma colaborativa			
Traballar de forma autónoma con iniciativa e de forma colaborativa			
Traballar de forma autónoma con iniciativa e de forma colaborativa			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Traballar de forma autónoma con iniciativa e de forma colaborativa			
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais			
Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos			
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais			
Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos			
Coñecementos básicos de argumentación xurídica			
Capacidade de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico			
Expresarse apropiadamente en público.			
Dominar as novas tecnoloxías aplicables ao Dereito de Familia.			
Coñecemento das principais institucións xurídicas			
Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao Dereito			
Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico			
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo			
Comprender e redactar os documentos xurídicos cuxo otorgamento exigen as relacións de familia.			

Temas	Subtemas
I.- DEREITO DA COMPETENCIA	Lección 1. Introducción Lección 2. Acordos restritivos da competencia horizontais Lección 3. Abuso de posición dominante Lección 4. Control de concentracións económicas Lección 5. A competencia no sector do transporte marítimo Lección 6. Competencia desleal e publicidade Lección 7. Acordos restritivos verticais Lección 8. As empresas públicas
II.- PROPIEDAD INDUSTRIAL	Lección 1. A marca comunitaria Lección 2. A marca internacional Lección 3. A patente europea e "comunitaria" Lección 4. O deseño comunitario (debuxos e modelos) Lección 5. A protección comunitaria das obtencións vexetais e das indicacións xeográficas dos produtos
III.- DEREITO DE SOCIEDADES	Lección 1. A Sociedade Anónima Europea Lección 2. A Sociedade Cooperativa Europea Lección 3. As directivas comunitarias en materia de Dereito de sociedades

IV.- ASPECTOS FISCAIS DO MERCADO INTERIOR

O principal obxectivo que pretende alcanzarse a través da docencia da materia correspondente á Fiscalidade Comunitaria ou da UE, radica en pór de relevo a incidencia do Dereito Comunitario sobre o ordenamento financeiro e tributario dos Estados membros.

Actualmente, a incidencia do Dereito Comunitario Europeo sobre o ordenamento financeiro dos Estados membros resulta incontrovertible, a pesar de que apenas pode falarse dun "tributo comunitario" en sentido estrito.

De feito, na hora actual una das principais cuestións que tal incidencia vén expondo reside en delimitar de forma precisa o ámbito obxectivo sobre o que se proxecta o Dereito comunitario á hora de modular cando non (re)configurar o ordenamento financeiro nacional. A este respecto, debe advertirse xa desde un principio que non existe un elenco pechado ou taxado de regras que delimite o ámbito competencial atribuído ao dereito comunitario, antes ao contrario, podería manterse que asistimos a unha progresiva "comunitarización" do ordenamento nacional. A outra consecuencia de alcance que resulta desta "forza expansiva" do Dereito comunitario reside no impacto que tal fenómeno posúe en relación cos principios constitucionais financeiros nacionais. A recente sentenza do TJCE no caso Azores, na que se ventila a cuestión da compatibilidade co Dereito Comunitario das medidas fiscais adoptadas por entes territoriais infraestatales dotados de autonomía financeira, constitúe un claro exemplo do alcance co que se proxecta o Dereito Comunitario sobre o ordenamento financeiro nacional dos Estados membros.

Debe salientarse igualmente que o Dereito Comunitario non opera unicamente limitando a creación de Dereito Financeiro por parte dos Estados membros senón que constitúe unha fonte creadora (e reconfiguradora) de Dereito Financeiro e Tributario en plena expansión. Aínda que é certo que tal incidencia alcanzou as súas cotas máis elevadas en relación cos denominados aspectos materiais do Dereito tributario, non pode descoñecerse a tendencia dirixida cara á "comunitarización" do estatuto do contribuínte, isto é, a incidir na posición da contribuínte fronte a administración e correlativamente, por tanto, no exercicio das potestades e mecanismos (vgr., cláusulas antiabuso) que esta pode empregar no cumprimento das súas funcións.

Dito noutros termos, a incidencia do Dereito Comunitario sobre o ordenamento financeiro vén sendo cada vez máis intensa, de xeito que tal proceso non resulta unicamente da "armonización fiscal" positiva articulada

a través de Regulamentos e Directivas Comunitarias aprobadas polo Consello no ámbito tradicional do IVE, os IEE, o IAJD, os gravames aduaneiros, o IS e o IRNR. Existen, á súa vez, outros instrumentos comunitarios xeradores dunha armonización de segundo grao que afectan (positiva e negativamente) a outros ámbitos do ordenamento financeiro (v.gr, a propia LGT). Certamente, a xurisprudencia do TJCE, o Soft-law e a acción da Comisión en materia de axudas de estado de tipo "fiscal" están a contribuír de forma sustantiva a configurar o ordenamento financeiro dos Estados membros, de xeito que tal contribución do Dereito comunitario ao ordenamento financeiro non se reduce á articulación de novos límites ao poder financeiro senón que tamén achega principios propios que nutren e intégranse no noso ordenamento dotándoo dun certo carácter bifronte ou dual.

A través deste módulo unicamente trátase de examinar o modo de integración do Dereito comunitario no ordenamento financeiro nacional, así como aos ámbitos materiais sobre os que se proxecta con máis intensidade este Dereito comunitario.

I. INTRODUCCIÓN.

LECCIÓN 1.

A incidencia do Dereito Comunitario no ordenamento financeiro dos Estados membros.

Análise das principais disposicións do Tratado que afectan o ordenamento financeiro e tributario dos Estados membros.

O Dereito Comunitario como fonte do ordenamento financeiro dos Estados membros.

Os instrumentos xurídicos típicos e atípicos.

O ámbito material sobre o que se proxecta o Dereito Comunitario

Os principios inspiradores do Dereito Comunitario Financeiro.

II.- A ARMONIZACIÓN DA IMPOSICIÓN DIRECTA

Lección 2

A Armonización da imposición directa a través de actos típicos e atípicos.

As Directivas Fiscais:

A Directiva 90/435/CEE

A Directiva 90/434/CEE

A Directiva 2003/48/CE

A Directiva 2003/49/CE

A Directiva 2011/16/UE

A Directiva 76/308/CEE

O Convenio 90/436/CEE, de Arbitraje fiscal

O Soft-law da Comisión e do ECOFIN

-Comunicacións en materia de fiscalidade de dividendos, pensións, traballadores, compensación de perdas, impostos de saída, axudas de estado, etc.

-Os Códigos de Conduta do ECOFIN en materia de competencia fiscal perniciosa e sobre prezos de transferencia.

Lección 3:

A armonización xurisprudencial da imposición directa:

Os principios de non discriminación e non restrición

Exame a través da última xurisprudencia e as Comunicacións da Comisión

V. AXUDAS DE ESTADO

Tras estudar os aspectos do Dereito mercantil nos que o Dereito comunitario ha tido unha maior incidencia, esta segunda parte ten por obxectivo as Axudas de Estado.

O estudo das Axudas de Estado centrarase na noción de Axuda de estado e no procedemento comunitario establecido para o seu control.

Lección 1. Noción de Axuda de Estado.

Lección 2. Procedemento de autorización

Lección 3. Procedemento de control

Temario prácticas (no seu caso)

As axudas de Estado e a administración autonómica galega.

DEREITO DO CONSUMO I.- A POSICIÓN DO CONSUMIDOR E DO USUARIO NO DEREITO COMUNITARIO E NO ORDENAMENTO XURÍDICO ESPAÑOL. A POLÍTICA COMUNITARIA DE PROTECCIÓN DO CONSUMIDOR. II.- O CONSUMIDOR DE VIVENDA. III.- BANCA. PRODUTOS FINANCEIROS, MEDIOS DE PAGO BANCARIOS E GARANTÍAS HIPOTECARIAS.	I.- O CONSUMIDOR INDIVIDUAL.- II.- AS ASOCIACIÓNS DE CONSUMIDORES E USUARIOS: II.1.- A defensa dos dereitos e intereses propios dos consumidores como función primordial.-II.2.- Outras funcións das asociacións de consumidores e usuarios.- II.2.1.- Enunciado de funcións.- II.2.2.- A representación dos seus asociados: audiencia e participación na elaboración de disposicións xerais.- II.2.3.- Información e educación dos consumidores e usuarios.- III.- AS OFICINAS DE INFORMACIÓN AO CONSUMIDOR.- III.1.- Concepto e natureza xurídica.- III.2.- Funcións típicas ou propias das OMIC.- III.3.- Outras funcións atribuídas ás OMIC.- IV.- A LEXISLACIÓN EN MATERIA DE DEREITO DE CONSUMO NO ESTADO «PLURILEXISLATIVO» ESPAÑOL. I.-COMPRAVENDA DE VIVENDA. II.- MODALIDADES CONTRACTUAIS AO REDOR DA ADQUISICIÓN DE VIVENDA. III.- PUBLICIDADE, INFORMACIÓN E FORMA CONTRACTUAL NA VENDA DE VIVENDAS. IV.- A VIVENDA: REQUISITOS. V.- O PREZO. VI.- PRÁCTICAS CONTRACTUAIS (ABUSIVAS) RELATIVAS Á RESOLUCIÓN E DESISTIMIENTO. VII.- EVENTUAIS CESIÓNS DE CONTRATO. VIII.- RÉXIME DAS VARIACIÓNS OU REFORMAS NA VIVENDA A ENTREGAR. IX.- ATRASOS NA ENTREGA DA VIVENDA. X.- INCUMPRIMENTO CONTRACTUAL DEFINITIVO. XI.- COMPRAVENDA DE VIVENDA CON MEDIACIÓN DE AXENTES INMOBILIARIOS. XII.- A INTERVENCIÓN DO PROMOTOR NO RÉXIME DE PROPIEDAD HORIZONTAL. AS CLÁUSULAS ABUSIVAS OU ILÍCITAS NOS ESTATUTOS DE PROPIEDAD HORIZONTAL. XIII.- PROTECCIÓN DO ARRENDATARIO DE VIVENDA COMO CONSUMIDOR: XIII.1.- Publicidade e información nos arrendamentos de vivenda: remisión. XIII.2.- Cláusulas abusivas nos alugueres de vivenda. I.- NORMAS SOBRE TRANSPARENCIA NAS OPERACIÓNS CON ENTIDADES DE CRÉDITO E PROTECCIÓN DO CLIENTE BANCARIO. II.- DEBERES DE PUBLICIDADE OU DE INFORMACIÓN AO CLIENTE. III.- O PACTO DE INTERESES NOS PRÉSTAMOS BANCARIOS. IV.- TRANSPARENCIA DOS PREZOS DOS SERVIZOS BANCARIOS PRESTADOS MEDIANTE CAIXEIROS AUTOMÁTICOS (INFORMACIÓN SOBRE AS COMISIÓNS). V.- ADQUISICIÓN A DISTANCIA DE PRODUTOS FINANCEIROS. VI.- A UTILIZACIÓN DE TARXETAS DE PAGO ELECTRÓNICO E CRÉDITOS VINCULADOS. VII.- MALAS PRÁCTICAS BANCARIAS. VIII.- A RECLAMACIÓN XUDICIAL DE SALDOS DEBEDORES POLA ENTIDADE BANCARIA. IX.- PRÉSTAMO CON GARANTÍA HIPOTECARIA: IX.1.- O contrato de préstamo garantido cunha hipoteca. IX.2.- O crédito hipotecario ao consumo. IX.3.- A protección do debedor nos créditos hipotecarios. IX.4.- Reembolso ou cancelación anticipada do préstamo garantido con hipoteca. IX.5.- Peculiaridades do pacto de intereses. IX.6.- Os instrumentos de cobertura do risco de tipo de interese (as permutas financeiras de tipos de interese). IX.7.- Réxime do redondeo en préstamos a interese variable. Nulidade das cláusulas de «redondeo á alza». IX.8.- Seguros vinculados a préstamos hipotecarios. X.- A PROTECCIÓN DO CONSUMIDOR SOBREENDEUDADO: O CONCURSO DO CONSUMIDOR. XI.- PROTECCIÓN DO CONSUMIDOR EN CONTRATOS DE ADQUISICIÓN DE BENS CON OFERTA DE REVALORACIÓN OU GARANTÍA DE RESTITUCIÓN DO PREZO. XII.- INSTITUCIÓNS DE TUTELA DO CLIENTE BANCARIO: XII.1.- O defensor do cliente bancario. XII.2.- Comisionados para a defensa dos clientes de servizos financeiros. XII.3.- O Servizo de reclamacións do Banco de España.

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos		10	35	45
Sesión maxistral		20	20	40
Traballos tutelados		0	15	15
Análise de fontes documentais		20	20	40
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Traballos tutelados	Traballos sobre as diferentes materias do módulo, realizados baixo a tutela dos profesores que imparten docencia neste módulo.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O ensino desta materia pivota sobre o método da clase maxistral. Tal método, convenientemente adaptado á materia impartida, combinarase con outros sistemas docentes como a realización de traballos individuais ou por grupos, ou a exposición e análise de materiais (lexislativos, jurisprudenciais ou administrativos) propios ou característicos da materia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Análise de fontes documentais		Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a Proba de resposta múltiple - Proba final tipo test con catro respostas posibles. Sesión maxistral - Asistencia ás exposicións realizadas polo Profesor. Estudo de casos - Resolución de supostos prácticos formulados polo Profesor. explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.	10
Traballos tutelados		Metodoloxía onde o suxeito deberá profundizar no estudo dunha materia o cuestión específica dentro dos contidos da asignatura mediante a realización de un traballo de investigación baixo a tutela dun profesor que orientará ao alumno sobre as principais liñas a seguir, resolvendo todas aquelas dúbidas que durante a realización do mesmo puidesen plantexarse. Esta metodoloxía implica, por unha parte, un elevado grado de autonomía do alumno que deberá definir a estrutura do traballo e xestionar os materiais a empregar (lexislación, xurisprudencia e doutrina); e, por outra, potencia a mellora das súas habilidades de interpretación, argumentación e redacción de textos xurídicos.	90

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

- ( ). .

BIBLIOGRAFIA DEREITO MERCANTIL AAVV (2004) La Sociedad Anónima Europea. Régimen jurídico societario, laboral y fiscal. Marcial Pons, Colegio Registradores de la Propiedad de España, Barcelona. ALFONSO SÁNCHEZ, R. (2006) «La Sociedad Cooperativa Europea. Un nuevo tipo social en un escenario complejo», Noticias de la Unión Europea, núm. 252, págs. 19 a 34. AREÁN LALÍN, M. (1996) «La marca comunitaria », Revista general de derecho, núm. 621, págs. 6903-6916. BERCOVITZ, A (Dir.) (2007) Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea. BOQUERA MATARREDONDA, J. (2006), «Sociedad Anónima Europea con domicilio en España», Noticias de la Unión Europea, núm. 252, págs. 35 a 56. Casado Cerviño, A. (2000) El sistema comunitario de marcas: normas, jurisprudencia y práctica Casado Cerviño/Llobregat Hurtado (1996) Comentarios a los Reglamentos sobre la marca comunitaria Costas Comesaña, J. (2002) El Reglamento CE 1/2003: de la prohibición con autorización previa centralizada a la excepción legal directamente aplicable y descentralizada de artículos 81 y 82 del Tratado CE, Actas de derecho industrial y derecho de autor, Tomo 23, págs. 1179-1203 DABORMIDA, R. (1994), «El Estatuto de la Sociedad Cooperativa Europea: evolución, actualidad y perspectivas», CIRIEC, Rev. Economía pública, núm. 17, págs. 121 a 145. ESTEBAN VELASCO, G. (2001), «El compromiso de Niza: por fin la Sociedad Europea», Rev. Derecho Sociedades, núm. 16, págs. 141 a 162. Fernández de la Gándara, L. y Calvo Caravaca, A. (1995) Derecho mercantil internacional Estudios de Derecho comunitario y del comercio internacional Fernández Novoa, C. (1995) El sistema comunitario de marcas Fernández Novoa, C. (2001) Tratado sobre Derecho de marcas Fernández Novoa, C. (2006) Derecho de marcas. legislación, jurisprudencia comunitaria. Font Galán, J. M. (1986) La libre competencia en la Comunidad Europea García Cachafeiro, F. (2005) ¿El giro norteamericano del Derecho antitrust comunitario: el artículo 81 del Tratado CE y el artículo 1 de la Sherman Act?, Revista de Derecho Mercantil, núm. 256, 45 págs. García Pérez, R. (2006) «Las disposiciones generales y la cláusula general de la Ley de Competencia desleal a la luz de la Directiva sobre prácticas comerciales desleales», Gaceta jurídica de la Unión Europea y de la competencia, núm. 242, 2006, págs. 60-73. Gómez Segade, J. A. (2001) Tecnología y Derecho Illescas Ortiz, R. (2003) Derecho mercantil internacional. El Derecho uniforme Immenga, U. (2001) El Mercado y el Derecho. Estudios de Derecho de la competencia Kübler, F. (2001) Derecho de sociedades Otero Lastres, J. M. (2004) El diseño industrial según la ley de 7 de julio de 2003 Tato Plaza, A. (2003) «Modificaciones en el Reglamento sobre la marca comunitaria», Actas de derecho industrial y derecho de autor, Tomo 24, págs. 1327-1336 PASTOR SEMPERE, C. (2001) «La sociedad cooperativa europea», REVESCO, núm. 74, pág. 190. QUINTANS EIRAS, R. "Acuerdos de agencia y Derecho de la competencia: nuevo régimen de las restricciones verticales", en Cuadernos de Derecho y Comercio, nº 34, 2001, págs. 67 a 115 VAZQUEZ PENA, M. J. (2003) "La nueva regulación de la publicidad y el patrocinio de los productos del tabaco: especial referencia a la Directiva 2003/33/CE" (en colaboración con M. Areán Lalín), Revista General de Derecho Europeo, núm. 2, 8 págs. Organización Mundial de la Propiedad Industrial www.oami.org Comisión Europea: Dirección General de la Competencia http://ec.europa.eu/comm/competition/index_es.html Comisión Europea: Dirección General del Mercado Interior http://ec.europa.eu/internal_market/company/index_en.htm Instituto de Derecho Industrial de la Universidad de Santiago de Compostela <http://www.usc.es/idius/BIBLIOGRAFIA> AXUDAS DE ESTADO - CARDENAS ORTIZ, R.: Las ayudas de Estado y el Derecho comunitario, Madrid, Instituto de Estudios Fiscales, 2003. - DIEZ MORENO, F.: ¿Las ayudas de Estado? (pp. 571-579), en Manual de Derecho de la Unión Europea, 4ª ed., 2006. - DONY, M. y SMITS, C. (ed.): Aides d'Etat, 2005. - HANCHER, L.; HANCHER, L.; OTTERVANGER, T.; SLOT P.J.: EC State aids. 2 ed.; London, Sweet & Maxwell, 1999. - MARCOS MARTIN, M. T.: Problemas procesales en el control de las ayudas de Estado en Derecho comunitario, 2006. - MARTIN Y PEREZ DE NANCLARES, J.: ¿Derecho Comunitario de la competencia (III): actuaciones anticompetitivas de los Poderes Públicos? (pp. 190-209), en LOPEZ ESCUDERO, M. y MARTIN Y PEREZ DE NANCLARES, J. (coord.), Derecho comunitario material, 2000. - QUIGLEY, C.; COLLINS, A.; EC State aid law and policy, Oxford, Hart, 2003. - RODRIGUEZ MIGUEZ, J.A.: La participación en el capital social como modalidad de ayuda pública a las empresas, Santiago de Compostela, Escola Galega de Administración Pública, 2002. - SANOUSSI BILAL; PHEDON NICOLAIDES (ed.): Understanding State aid policy in the European Community perspectives on rules and practice. The Hague, Kluwer Law International, 1999. - SOBRIDO PRIETO, M.: ¿Las ayudas estatales y el juez nacional? (pp. 416-430), en Las Comunidades Autónomas ante el Tribunal de Justicia y el Tribunal de Primera Instancias de las Comunidades Autónomas, 2003. Recursos web: Comisión Europea: Dirección General de la Competencia. Ayudas de Estado http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/index_en.cfm Avaliación La evaluación del

aprendizaje de la asignatura se realizará fundamentalmente a través de un examen oral o escrito, individualizado de cada estudiante. También podrán tenerse en consideración las demás actividades realizadas durante el curso académico (trabajos, exposiciones, etc).

BIBLIOGRAFIA DEREITO FINANCEIRO E TRIBUTARIO CAAMAÑO ANIDO, Reserva de ley tributaia y Ordenamiento comunitario, Trabajo original de Investigación, La Coruña, 2003, inédito. CARRASCO FERNANDEZ, F., El principio democrático de autoimposición en la producción normativa de la UE, Tirant lo Blanc, Valencia, 2005 CAAMAÑO/CALDERON, Jurisprudencia tributaria del TJCE, vol.1, La Ley 1996. CAAMAÑO/CALDERON/MARTIN, Jurisprudencia Tributaria del TJCE 1996-1999, Tomo II, La Ley, Madrid, 2000. CALDERON CARRERO, Jm, ¿Una introducción al Derecho Comunitario como fuente del Derecho Financiero y Tributario?, Civitas REDF, 132, 2006. CALDERON/MARTIN, ¿Fiscalidad de la Unión Europea?, en Convenios Fiscales Internacionales y Fiscalidad de la UE, Ciss, Valencia, 2006. FALCON y TELLA, Introducción al Derecho Financiero y Tributario de las Comunidades Europeas, Civitas, Madrid, 1988. FARMER/LYAL, EC Tax Law, Oxford, Clarendon Press, 1994. GARCIA PRATS, ¿Incidencia del Derecho Comunitario Europeo en la Configuración jurídica del Derecho Financiero (I)?, RDFHP, nº259, 2001. GARCIA PRATS, Imposición directa, no discriminación y derecho comunitario, Tecnos, 1998. GORMLEY, EU Taxation Law, Richmond, London, 2006. MARTIN JIMENEZ, ¿Introducción: Imposición Directa y Derecho Comunitario?, en Convenios Fiscales internacionales y Fiscalidad de la UE, Ciss, Valencia, 2006, pp.585-586. MARTIN JIMENEZ/CALDERON CARRERO, ¿Devolución de ingresos tributarios indebidos por infracción del Derecho Comunitario?, Noticias de la UE, nº167/1998 MARTIN JIMENEZ/CALDERON CARRERO, Imposición Directa y No Discriminación Comunitaria, Edersa, Madrid, 2000. ORON MORATAL, ¿Consecuencias de la integración de España en las Comunidades europeas sobre el Derecho Financiero y Tributario?, REDF, nº97, 1998, pp.53 y ss. TERRA/WATTEL, European Tax Law, Kluwer, Deventer, 2005. WILLIAMS, EC Tax Law Longman, London, 1993, pp.3-4. Códigos: CALDERON/MARTIN, Tributación Comunitaria, Vol.1, Aranzadi, 2006

Bibliografía complementaria	Recursos on-line: Organización Mundial de la Propiedad Industrial www.oami.org Comisión Europea: Dirección General de la Competencia http://ec.europa.eu/comm/competition/index_es.html Comisión Europea: Dirección General del Mercado Interior http://ec.europa.eu/internal_market/company/index_en.html Instituto de Derecho Industrial de la Universidad de Santiago de Compostela http://www.usc.es/idius/

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías